

SANDI ŠKVARČ

1. Najprej se nam, prosim, na kratko predstavite.

Sem športni reporter, zaposlen na RTV Slovenija. Moj delo obsega sodelovanje z uredništvu slovenskega programa Televizije in Radia Koper ter Vala 202. Občasno sodelujem tudi z Nogometno zvezo Slovenije, kjer komentiram spletne prenose tekem in pripravljam reportaže o dogodkih.

2. Kako se je začela vaša kariera športnega novinarja in kaj vas je sploh pritegnilo v ta poklic?

Zametki segajo daleč nazaj, v obdobje prvih let Rokometnega kluba Col, kjer sem več let pripravljala letna poročila o odigranih tekmah. Sledilo je še več drugih aktivnosti, ki so nekako peljale proti resnemu ukvarjanju s športnim novinarstvom. Eno pomembnejših predstavlja leto 1988, ko sem se zaposlil na takratni mladinski organizaciji v Ajdovščini, kjer smo izdajali časopis Glas mladih, katerega urednik sem bil, obenem sem postal uradni napovedovalec na rokometnih tekmah na ajdovskih Policah. Prava prelomnica pa so prva leta slovenske samostojnosti, ko so številna uredništva krepila svoje ekipe reporterjev in dopisnikov in sem bil tudi sam povabljen k sodelovanju. Najprej sem postal ajdovski dopisnik Primorskih novic in Sportskih novosti (zanje sem poročal v srbohrvaščini), krajše obdobje sem pisal še za nekdanji Slovenec, pa za Večer in STA. Leta 1994 sem dobil klic z Radia Koper, leto pozneje še s Televizije Koper in nazadnje s televizije Primorka, s katero sem sodeloval vse do njenega zatona leta 2013. Občasno sem sodeloval tudi z drugimi mediji, (RTS Maribor, Planet TV, Šport TV, Mladina, Dnevnik), saj sem bil » na trgu« in sem se odzvala na povabila k sodelovanju. Delal sem kot honorarni sodelavec, leta 2006 pa sem na Ministrstvu za kulturo pridobil status samostojnega novinarja. Na RTV sem se zaposlil decembra 2018.

Formalne novinarske izobrazbe žal nimam. Z novinarstvom sem se začel ukvarjati ljubiteljsko, bilo je svojevrsten hobi, z zavedanjem, da se bodo uredništva prej ali slej popolnila z ljudmi, ki bodo imeli za seboj ustrezno izobraževanje in bom moral najti drugo službo. A sem ostal zraven, tako kot mnogi, ki so prišli v ta poklic na podoben način. Sam sem v okviru RTV – ja dokončal program govornega izpopolnjevanja in opravil poklicno kvalifikacijo (NPK) za radijskega napovedovalca in moderatorja.

V ta poklic me je pritegnilo veselje do vsega kar je povezano s športom: dinamika, raznovrstnost panog, spoznavanje športnikov, kolegov, potovanja... V prvih letih sem se posvečal skoraj izključno športnim dogodkom, pozneje sem, predvsem v okviru sodelovanja z RTV Centrom

Koper in TV Primorka začel pokrivati tudi druga področja. Na Radiu Koper sem začel z vodnjem oddaj v živo, v posebno veselje mi je bilo vodnje nočnega programa, za vsa omenjene uredništva sem pripravljaj tudi reportaže s področja kulture, glasbe, etnologije in družabnega dogajanja. Novinarstvo v najširšem pomenu besede je torej postalo moj poklic. Po eni strani služba kot taka oziroma vir preživljanja, obenem pa tudi nekakšen hobi, ki traja...

3. Ukvarjate se predvsem s komentiranjem nogometa. Ste se tudi sami ukvarjali z njim?

Nogomet je seveda eden od športov, ki me spremlja od rosne mladosti, ko smo nabijali žogo na igrišču pod nekdanjo šolo. Aktivno sem sicer igral rokomet, saj smo leta 1976, ko je bil ustanovljen Rokometni klub Col, tako rekoč vsi postali rokometiši. Ne pa kar čez noč, saj je bil takrat rokomet po zaslugi nekdanjega ravnatelja Vojka Stegovca prvi šport na colski osnovni šoli. Že pred ustanovitvijo rokometnega kluba smo tekmovali na medšolskih prvenstvih. Pa ne samo v rokometu, tudi v košarki in nogometu, pa v krosu... Colska šola je bila majhna in nekako smo bili vsi, ki smo bili športno aktivni, vključeni v vse športne aktivnosti.

Ko sem se leta 1993 začel resneje ukvarjati z novinarstvom, sem na Radiu Koper najprej poročal z rokometnih tekem v Ajdovščini. Tudi prve reportaže za TV Koper sem pripravil s tekem na ajdovskih Policah. Hitro pa sem se lotil tudi poročanja s tekem Primorja, ne samo z domačega stadiona, tudi z gostovanj in dolga leta sem bil vsako nedeljo na ajdovskem ali nekem stadionu nekje po Sloveniji. Rokometu in nogometu sem počasi dodajal še ostale športne panoge, z zagonom TV Primorka sem začel komentirati še odbojko, košarko in dvoranski nogomet, občasno pa tudi druge športe (kajak, tenis, celo pikado...). Ker sem tudi športni pilot, sem naredil tudi veliko letalskih reportaž, večkrat sem predstavil Iva Bosarola, ko je bil še neznani izdelovalec motornih zmajev...

Tako kot mnogi moji kolegi, sem bil na voljo urednikom in pripravljen, da se lotim vsakega izziva.

4. Del vašega vsakdanjika so intervjuji z raznimi znanimi športniki (predvsem nogometiši), delanje reportaž, oglašanje s tekme ... Kako obvladujete stres in pritisk, ki spremljata delo na velikih športnih dogodkih?

Navadil sem se, da se na nek dogodek pripravim. Da vem čim več o njem, o športnikih, o okoliščinah, ki so pomembne za neko tekmo ali tekmovanje. S tem precej zmanjšam morebitno napetost. Ta se sicer pojavi

ob časovnih stiskah, ko je malo časa med koncem tekme in oddajo poročila, reportaže ali intervjuja. V začetku je bilo morda tega več, z leti oziroma s kilometrino pa je vse to del običajne rutine. V intervjujih poskušam biti izpraševalec, ki sprašuje in ne pametuje z lastnim videnjem tekme ali nekega dogodka. Rad imam kratka vprašanja, saj je sogovornik tisti, ki mora govoriti. Z leti se s sogovorniki, s katerimi se srečuješ pogosto, razvije neko vzajemno zaupanje, ki ga je moč pred kamero in mikrofonom ustrezno nadgraditi. Intervjujal sem seveda tudi več znanih športnikov in ko sva z nekom v vlogi novinar – intervjuvanec, se nikoli ne poslužujem možnosti, da bi druženje izkoristil s prošnjo za avtogram ali v zadnjih letih tako popularni selfie. Za to so druge priložnosti.

Se mi je pa nekoč, ko še nisem imel tovrstnih izkušenj zgodilo, da sem ostal brez besed, ko sem se znašel v družbi nogometnega zvezdnika. Bil je leta 2000 na evropskem nogometnem prvenstvu v Belgiji in na Nizozemskem. Za časopis Ekipa sem v Bruggeju poročal s tekme Jugoslavija – Španija. Po tekmi sem šel v t.i. mix cono, to je območje pod tribunami, kjer gredo igralci iz garderob na avtobus in tam so možni kratki intervjuji. Želel sem narediti intervju s kapetanom Jugoslavije Draganom Stojkovićem – Piksijem, ki sem ga občudoval že kot mulc. Po koridorju je prišel tudi do mene in sem ga zaustavil ter - zmrznil. Pred menoj je pač stal veliki Piksi, ki sem ga prej z občudovanjem gledal na televizijskih ekranih. Ajde, brže, brže... je dejal in nekako sem spravil iz sebe dve vprašanji in dobil nekaj suhoparnih odgovorov. Takrat sem se zavedal, da moram nekako odmisli, kdo je na drugi strani mikrofona in narediti najprej domačo nalogo. V takšni zadregi nisem bil nikoli več, pa čeprav sem uspel priti še do kakšnega od nekdanjih in sedanjih top športnikov.

5. Ali je težko ohranjati objektivnost pri poročanju o športnih dogodkih?

Športni poročevalci pogosto vidimo kakšen rezultat ali razplet tekme drugače od samih akterjev in že tu pride do razhajanj. Trenerji včasih po porazih bolj izpostavijo stvari, ki so bile dobre in manj tistega, kar ni delovalo, da svojih ekip oziroma varovancev ne bi dodatno obremenjevali. Objektivnost je pogosto stvar zornega kota: za pristaše ekipe, ki je zmagala, je dober vsak komentar, poraženci so občutljivi na malenkosti. Težko je torej vsem ustreči.

6. Se spomnite svojega prvega dogodka, na katerem ste poročali?

V začetku leta 1993 sem postal dopisnik Primorskih novic in Sportskih novosti in prva tekma, s katere sem poročal, je bila na Policah, kjer so

rokometašice Mlinotesta gostile ene od tekmic. Poleti tega leta sem šel s Primorjem, ki se je vrnilo v prvo ligo, na prvo gostovanje v Celje. Spremljal sem domače tekme, vse pogosteje pa sem se podajal tudi na gostovanja, še posebej z nogometaši Primorja. V drugi polovici devetdesetih let prejšnjega stoletja sem z rokometni in nogometno ekipo odpotoval tudi na tekme v tujino. Ker takrat ni bilo še prenosnikov, sem vse beležil v zvezke, ki jih imam še vedno shranjene, tako kot tudi ogromno drugih s tem povezanih stvari; od akreditacij, do majic, ki sem jih dobil ali kupil na potovanjih, imam tudi kasete in CD – je s posnetki intervjujev, nočnih pogovorov, ko je bila ta možnost, sem na TV Primorka začel na DVD – je arhivirati redne tedenske oddaje Športni ponedeljek. Imam zelo bogat in tudi razmeroma dobro urejen arhiv, ki je sprva nastajal iz potrebe, saj ni bilo še spleta, kjer je danes moč najti vse, pozneje sem ga nadgrajeval in to počnem še danes. Podstrešje bo kmalu premajhno.

7. Vam je kakšen dohodek prav posebej ostal v spominu? Zakaj?

Zagotovo je to prvo novinarsko potovanje v tujino, v špansko Valencio, kjer sem leta 1995 na povratni tekmi evropskega pokala spremljal rokometašice Mlinotesta. Posebno mesto pa imajo štiri potovanja v Južnoafriško republiko, kjer sem bil trikrat z letalci, nazadnje, leta 2010, pa še na svetovnem nogometnem prvenstvu. Takrat sem seveda poročal predvsem o nogometu in nastopu naše reprezentance, ob prejšnjih obiskih pa sem pripravil tudi več potopisnih televizijskih reportaž. Sprva tudi kot snemalec. Po zaslugi športa sem obiskal skoraj vse evropske države ter jug in sever Afrike, potipal sem tudi v Azijo. Ob obiskih Južnoafriške republike je bilo seveda nekaj časa tudi turistično potepanje, klasična potovanja s klubi ali reprezentancami pa so si zelo podobna: letalo – hotel – dvorana ali stadion – hotel – letalo. Vmes pa snemanje, oglašanje s tekem, priprava poročil in reportaž in pogosto tudi stiska s časom. Ekipam se ponanavdi po tekmah mudi domov, še posebej če imajo čarterski polet, za nas pa je takrat največ dela in pogosto prispevki nastajajo tudi na avtobusu in v letalskih čakalnicah. V zadnjih letih je s prenosniki s programi za montažo zvoka in tudi slike in z internetnimi povezavami lažje, pred tem smo bili največkrat odvisni od telefona, saj smo stenografkam v redakcijah narekovali besedila prispevkov, obširnejše reportaže pa pripravili šele po vrnitvi domov. Nenazadnje takrat še ni bilo družbenih omrežij, da bi nas »prehitela...«

8. Katere so po vašem mnenju veščine, ki jih potrebuje športni novinar?

Prilagodljivost, iznajdljivost, osnovno znanje o tematiki, nekaj kilometrine in pa seveda obrtne spretnosti, ki so potrebne za pripravo intervjuja, članka, reportaže... Ko sem začel na TV Primorka, kjer smo bili pogosto vsi za vse, sem dobil nekoč nalogo, da opravi daljši intervju z nekom, o katerem nisem vedel skoraj nič. Dobil sem nasvet, ki mi pomaga še danes – bodi radoveden.

9. Kaj pa vaš prosti čas? Med drugim ste član in vodja društva Trillek. Povejte nam kaj o tem.

Leta 1991 sem bil med desetimi soustanovitelji društva Trillek. Njegovi zametki sicer segajo v leto 1986, ko smo pripravili prvo novoletno proslavo. Dve leti pozneje smo izdali prvi colski časnik (njegov urednik sem bil od leta 1988 do 2000, ponovno sem ga prevzel leta 2016) in naslednje leto pripravili še prvo colsko nedeljo. V tistem obdobju smo delovali kot krajevna mladinska organizacija, kjer sem bil po prihodu s služenja vojaškega roka leta 1983 nekaj časa tudi sam predsednik.

Predsednik društva Trillek in njegov zakoniti zastopnik sem postal leta 2004. Ohranjamo prej omenjene aktivnosti (proslava, časnik, colska nedelja), katerim smo z izgradnjo športne dvorane in nakupom prireditvenega odra in opreme, leta 2005 dodali še prireditev Colski glasbeni oder. Stalnica našega delovanja je miklavževanje, dolga leta smo obujali spomin na podoknico, še vedno se zbiramo ob košnji po starem, lani smo dvajsetič pripravili Bubin tek na Javornik. V zadnjih letih smo se podali tudi na področje multimedije. Veliko naših dogodkov smo uspešno plasirali v regionalne in tudi nacionalne medije. V okviru društva in tudi na mojo pobudo, ker pač imam to možnost, sem bralcem, predvsem pa radijskim poslušalcem in televizijskim gledalcem širom Slovenije predstavil tudi več drugih krajevnih dogodkov oziroma zanimivih sokrajanov. Včasih tudi ob kakšnem očitku od drugod, da se Col preveč pojavlja v medijih. Ampak, saj imamo kaj pokazati, pa še jaz sem od tukaj...

Prosi čas? Pred leti sem, tako kot vsi, brenkal na kitaro in v osemdesetih in v zgodnjih devetdesetih sem bil član skupine TNT, ki je nastopala na vaških prireditvah in tudi na porokah, obenem smo bili skupina, ki je leta 1990 na ajdovskih Policah otvorila prvi Koncert generacij.

Zelo zgodaj, s sedemnajstimi leti sem se zapisal letalstvu, česar je kriv moj pokojni oče, ki me je pogosto peljal na letalske mitinge v Ajdovščino. Izpit za pilota jadralnega letala (GPL) sem opravil leta 1981, leta 1993 pa še za motornega pilota (PPL). V zadnjih letih sicer letim manj, kot bi si želel, vzrok je seveda urnik ostalih aktivnosti, pa tudi cena (v nekdanji domovini

smo leteli zastonj, saj je država spodbujala delovanje letalskih šol), vseeno pa uspešno ohranjam aktivni obe letalski licenci. Rekreativno igram košarko in nogomet, obenem sem ljubitelj filmske umetnosti, s tem, da si nove filme, če je le mogoče, najprej ogledam v kinu.

Napisal in uredil sem tudi nekaj knjižnih izdaj (50 let letalske šole Ajdovščina, 40 let gasilskega društva Col, 100 let nogometa v Ajdovščini ter nazadnje zGodbe generacij, almanah o zgodovini popularne glasbe v Zgornje Vipavski dolini). Pripravil sem tudi več daljših dokumentarnih televizijskih oddaj (Istrski maraton, 10 in pozneje še 20 let kluba malega nogometa Oplast Kobarid, 30 let kluba malega nogometa Litija, 50 let atletskega kluba Gorica). Na TV Primorka sem pisal scenarije in igral v skečih za humoristično oddajo Sobotni boom, v okviru katere smo pet let zapored pripravljali tudi osrednjo silvestrsko oddajo. Napisal sem komedijo v dveh dejanjih Pride tudi Ivica, ki smo jo z društvom Trilek postavili na oder leta 2010. Vsakoletna aktivnost je tudi pisanje scenarija za novoletne proslave.

Zanimivo bi bilo prešteti koliko tekem sem komentiral na tribunah oziroma v studiih. V letih, ko sem bil najbolj aktiven na tem področju zagotovo po dve ali tri na teden, sem pa jih preštel v letu 2024, ko sem kot komentator samo za spletne prenose komentiral 72 tekem nogometa in dvoranskega nogometa.

10. Kakšen nasvet bi dali nekomu, ki si želi postati (športni) novinar?

Naj pozabi na urejen urnik, naj pozabi na proste nedelje ali sobotne večere, kajti tekme so takrat, naj se pripravi, da bo enkrat delal zjutraj, drugič popoldne, najpogosteje pa zvečer in pozno v noč in da bo obenem veliko na cesti. Če veselje odtehta takšen način življenja, potem ne bo težav. Aja, pa na prilagodljivega partnerja in družino naj računa...

Rebeka, 9. razred